

VISIONVM IVRIVM
FEVDALIVM

*Cum
Suis Elucidationibus
Pars prima, et Secunda*

ANIMOSO IUVENILI,
ELABORATO SPIRITU DIRIGENTE,
VISIONVM IVRIVM
FEVDALIVM
CVM SVIS ELVCIDATIONIBVS:
PARS PRIMA, ET SECVNDA.
OPVS
SCHOLASTICO-FORENSE
IN QVO

METHODICA SECTANDI RATIONE IVRA FEVDALIA
ferè omnia, & quidem ea, quibus recentius Neapolitani Regni in foro vtimur,
concinne exponuntur, & controuersie apud Feudistas omnes valde
communi disceptatione exagitate, facilibus rationibus re-
soluuntur, & quid in vsu obtineant, monetur.

AUCTORE
NICOLAO CAIETANO AGETA
I. C. PARTHENOPAEO.

Proponuntur

*Prooemium, & eiusdem Auctoris Ecloga, siue prælectio, in qua ordine rerum non
fortuito omnia feudorum iura breuiter displicantur.*

NEAPOLI CAMPANIAE,
Typis Hyeronimi Fasuli. Anno M. DC. LXX.

CVM PRIVILEGIO, ET SUPREIORVM FACVLTA TE.

EMINENTISSIMO PRINCIPI,
MAGNANIMOQVE HEROI
DOMINO D. INNICO
S. R. E.
CARDINALI CARACCIOLLO,
PARTHENOPÆO MERITISSIMO ARCHIEPISCOPO,
Litterarum integerrimo Patrono.

tuilis institutionis præcepta, nupèr admodùm adoleſcente elucubrata feſtinatione, feudis accomodata, ad exitum perducere tandèm, præter geſtarum rerum gloriam aliquam, nihil aliud cauſæ eſſe duco, quàm ſub noſtri Æui admirando patrociniò, *Mæcenatis* nomine decorato, ut humilis cliens viderer; Igitur nulli aptius, Princeps Eminentiffime, quàm magno tuo nomini litterarium iſtud monumentum nuncupare dignum maximè fuit, ut propterea contra detractorum calumnias, & labentis temporis inuaſionem, quemadmodùm potentium inſignia vetuſtas annectere conſuevit, tuum nomen contra inuidiam, omnemque liuorem indicare; Redeuntia etenim celeri motu ſæcula, complexum menſibus tempus quodcumque reuoluat; Ad exarandam vetuſtatem noua annorum veſtigia dierum torqueant lapſus; Si tuum nomen inſtaurare ſolet vias, ipſiſque labentibus curſibus, optimo faſtorum duce, eas propemodùm vices mutare nouit, quibus nimirùm nullus indè dubius fortunæ penderet fauor; Vndè:

Omni nobilior luſtro, tibi gloria ſolè,

Te cuncta loquetur.

Tellus, te varijs ſcribent in ſaribus horæ,

Longaque perpetui ducent in ſæcula faſti.

Fixus inclytæ tuæ Familiæ, qua admirandus exiſtis, ità fuit honos, ut nihil admirabiliùs in ea exiſtimandum fore decernamus, quàm ipſam vetuſtatem, continuum gloriæ tenorem, ſimili plaudente lege, adhuc noſtro æuo ſeruare; atque ità nullum præſtabiliùs tuæ Familiæ inſcribendum eſt, quàm quod eius nulla antiqua ſit gloria, quæ præſtanti virtute vitente, adhuc continuo fato prolem ſequatur optimè; Nàm:

*Credite Iheridici quod habent sua signa et caue
Fundorum Causis sydas Ageta hic est.
Friedrichus Maximilianus*

CAIETANI

NICOLAI AGETA

L. C. PARTHENOPÆI

VISIONVM IVRIVM FEVD.

cum suis Elucidationibus.

PROOEMIUM.

N omnibus rebus animaduerto, id perfectum esse, quod ex omnibus suis partibus constaret; verba sunt Cai. l. c. (10) Et certè cuiusque rei potissima pars principium est, ut idem Caius inquit: Feuda igitur, cum à Principe, scilicet,

10) Caius not. in l. 1. D. de orig. iur.

beneficij nomine, à diuina eius indulgentia, ut plurimum (præcipue quæ dignitatibus decorantur, & insignita sunt) proficiscantur, siue cum feuda omnia à Principe, tanquam à dignitatum fonte fluant. (20)

De Principe, tanquam feudorum præcipuo fonte, primò hîc videndum esse, haud ab methodo censui.

Itaque de Principe dicturus, breui foliorum numero, ut magis materia nostra expetit, scripturum præmonco, nam etsi in ea re peragenda omnia comprehendere desiderium incesse, attamen, nè vel ad rem potius alienam (cum latè de ea peragerem) noster festinaret calamus, breui verborum compendio de Principe hoc in procemio proponere mentis compos est.

20) Ant. Fab. in suot. l. 3. tit. 12. p. 193. c. 1. def. in all. 17. n. 6. Garcia, de nobilit. Gloss. 48. §. 3. n. 1. Tiraq. de nobilit. c. 6. nu. 1. & c. 30. n. 7. Mastrill. de Magistr. lib. 3. c. 10. ex n. 99. & lib. 4. c. 13. ex n. 1. & præcipue n. 99. Gratian. discept. forens. tom. 2. cap. 284. n. 4. Barbosa. de appell. verb. nobilis 164. nu. 2.

Ergò Principem (hîc, illum intelligimus, qui non lōgè ab eius vocabuli significato distat, nempe,

(Principis vox, qui primus Vrbis, vel Regni præest, significat.)

a

quo-

VISIONVM IVRIVM FEVDALIVM

Cum suis Elucidationibus,

Eiusdem Auctoris, Ecloga, siue Praelectio

Acemus Primò totius nostri Operis Epitomæ faciendæ, tū scilicet. duarum visionum cum suis elucidationibus partium, isto in volumine impressarū, tū etiam aliarum, infra quatuor in partibus, quas DEI

Optimi Maximi, ac eiusdem Sanctissimæ Matris MARIAE semper Virginis præsidio adiuuante, ad lucem dare spero; Atque in ea facili, breuiq; verborum numero, Feudorum cuncta quasi Iura complecti explicata, assumendum opus esse visum fuit; ut lecturam nostrarum Visionum cum suis elucidationibus sumere cupientibus isto Conclusionum omnium Elenco, *Ecloga*, idest expositione, siue *Praelectione* omne Feudorum Ius pateat: Peritis igitur Lectoribus libellus iste proponitur, dicatur, qui nihil potius, quam *Adolescens* breuem notitiam accomodate festinat.

Iuribus à Gentibus introductis, & ad Civile Cōmercium editis, Feudales gentium moribus comprobata Consuetudines cōueniunt; Feudorum tamen in specie originem.

Primò, quidam ipsorum humano genere ortam fuisse adscendantur 10.

Secundò, Alij à Romanorum Militijs, Fundis, siue Agris Limitrophis, Libertis, Emphyteuticarijs, Glientelis, Actoribus, Procuratoribus, Feuda exoriri repetunt. 20.

A

Ali-

10 Cuius sententia Argumentū probat Nielius cū credat Feuda introducta esse exemplo quinq; Regum, qui Genesi 14. seruisse dicuntur 12. annos, & Nebucadnezaris Sedekia Palaestinam fidelitatis sub concedentis iuramento, à quo postea legitur defecisse: Satrapas quoq; apud Persas Vasallos Regis appellat.

20 Ut int Bud. & Zaf. in l. 2. de orig. Iur. similiter ad eas quidam relata volunt, quæ inter Populos Bello subactos, & Romanæ Reip. Duces contrahantur, ut sunt Lælius Turrellus, & Lælius ab Alexandro Seneca, & Constantino Magno initium sumunt, qui à Læpidio, & Pöponia Lato prædicantur Militibus limitaneos agros ab Hostibus captos dinisisse, ita, ut in ijs et succederetur; Quibus videntur facere Luc. de Pen. & Zuckem. qui ex l. 15. §. 2. D. de R. V. & l. ij. D. eniñ. in prædij stipendiarijs, & tributarijs agris, Cuiac. & Borcholt. alijsq; ad Procuratores, Actores, Cōductores, Emphyteuticarios, ea referunt, ob l. 2. C. de Episcop. & Cler. l. vnic. C. de Con. & Trocur. l. 4. C. de Dignit. Holowder à Militijs, quarum in Iure passim fit mentio, feuda profluxisse autumat.

(De Feudorū origine, & cui ea ad iudicanda sit.